

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. oktober 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ida Schiøler
Sagsnr.: 2025-09766
Dok.: 3817899

UDKAST TIL TALE

Til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AX-AØ fra Folketingets Retsudvalg

Samrådsspørgsmål AX:

"Vil ministeren forholde sig til og redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage på baggrund af Statsadvokaternes "Afrapportering vedrørende Tilsynsundersøgelse 1" af 16. maj 2025 om politiets og anklagemyndighedens praksis i forhold til at henlægge sager (jf. REU alm. del - bilag 273) og Rigsadvokatens ""Fast track"-undersøgelse af actioncard og vejledninger i Østjyllands Politi" af 11. juni 2025 (jf. REU alm. del – bilag 255)?"

Samrådsspørgsmål AY:

"Vil ministeren, idet det i forbindelse med DR's dækning af sagen om vaskede sager hos statsadvokaterne er kommet frem, at studerende sidder hos politiet og afgør sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, redegøre for lovligheden af heraf?"

Samrådsspørgsmål AZ:

"Vil ministeren forklare hvordan beløbsgrænserne på politiets actioncards er fremkommet, hvilke beløbsgrænser der gælder, om beløbsgrænserne er de samme i hele landet, hvornår de er indført og hvad lovligheden af dem er, og vil ministeren endvidere redegøre for, om ændringen af actioncards hos Østjyllands politi nu sikrer, at man ikke træffer ulovlige afgørelser?"

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål AÆ:

"Vil ministeren redegøre for, om vi kan have tillid til statsadvokaternes evne til at omgøre sager med mangelfuld efterforskning som beskrevet af Danmarks Radio i de fire sager, jf. artiklerne "Maria anmeldte mand for voldtægt. Fire andre gjorde det samme, alligevel kom han aldrig for retten", dr.dk den 12. maj 2025, "Ekspert: Politiet svigter i sag om mulige overgreb på børnehavebarn", dr.dk den 5. november 2023, "Josefine kontaktede politiet 12 gange. Alligevel lukkede de hendes voldssag med begrundelsen, at de ikke havde hørt fra hende", dr.dk den 27. januar 2025, og "80-årige Henry Kjær blev fundet i en blodpøl på plejehjem. Nu får myndigheder kritik i sagen", den 11. maj 2025?"

Samrådsspørgsmål AØ:

"Vil ministeren redegøre for, om han stadig mener, statsadvokaterne er den rette myndighed til at undersøge vask af sager i sager om personfarlig kriminalitet?"

Spørgsmål AX, AY, AZ, AÆ og AØ er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Betina Kastbjerg (DD), Mette Thiesen (DF) og Rosa Lund (EL).

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet og tak for spørgsmålene.

Samrådet i dag er en opfølgning på et tidligere samråd før sommerferien, og det vedrører nogle af de temaer, vi har drøftet under flere samråd i løbet af det sidste halvår.

Til samrådet i dag er der stillet en række spørgsmål, der strækker sig bredt emnemæssigt. Jeg vil derfor starte med at besvare spørgsmålene, der handler om statsadvokaternes sagsbehandling og brugen af beløbsgrænser i actioncards.

Derefter vil jeg vende mig mod den række af undersøgelser, jeg har iværksat som opfølgning på kritikken af politiets sagsbehandling, herunder hvad resultaterne har givet anledning til af tiltag.

[Lovligheden af at anvende studentermedhjælpere]

Jeg vil starte med at besvare spørgsmål AY. Spørgsmålet handler om statsadvokaternes brug af studentermedhjælpere i behandlingen af klager over

afgørelser om henlæggelse af sager om personfarlig kriminalitet.

Jeg kan i den forbindelse henvise til mine besvarelser af 17. juni 2025 af spørgsmål nr. 1196 (Alm. del), spørgsmål nr. 1203 (Alm. del) og spørgsmål nr. 1229 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Som Rigsadvokaten har oplyst i besvarelsen af spørgsmål nr. 1196 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, har det grundet it-systemet hos statsadvokaterne været sådan, at der i de koncepter, der anvendes i blandt andet afgørelsessager, automatisk er blevet indsat navnet på den person, som har lavet udkast til afgørelsen. Også selvom den endelige afgørelse og juridiske kvalitetssikring er foretaget af en anklager. Dette er nu ændret, så der altid vil være en anklager sat på som kontaktperson.

Det fremgår også af besvarelsen, at der ikke er sagsområder hos statsadvokaterne, hvor juridiske studentermedhjælpere selv træffer afgørelse. Alle afgørelser gennemgås, kvalitetssikres og underskrives af en anklager.

Der er desuden spurgt ind til, hvorvidt det er lovligt at anvende studentermedhjælpere i sagsbehandlingen hos statsadvokaterne.

Som jeg har oplyst i besvarelse af 17. juni 2025 af spørgsmål nr. 1201 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, er det op til den enkelte forvaltningsmyndighed at tilrettelægge arbejdet, således at forvaltningslovens sagsbehandlingsregler overholdes.

Forvaltningsmyndigheder skal desuden overholde principperne om god forvaltningsskik, som blandt andet indebærer at optræde venligt og hensynsfuldt overfor borgerne. Myndighederne er altså ansvarlige for, at en angiven kontaktperson kan agere inden for disse rammer, men den pågældendes ansættelsesvilkår har ikke i sig selv betydning for, om dette er tilfældet.

[Statsadvokaternes sagsbehandling i fire konkrete sager]

Jeg vil nu bevæge mig over til besvarelsen af spørgsmål AÆ. Spørgsmålet omhandler statsadvokaternes sagsbehandling i fire klagesager om henlæggelse af sager om personfarlig kriminalitet.

I forhold til de fire konkrete klagesager fik retsordførerne på et møde den 14. maj 2025 i Justitsministeriet en fortrolig mundtlig orientering om sagerne af statsadvokaterne. Derudover har jeg i besvarelsen af 17. juni 2025 af spørgsmål nr. 1167 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg oversendt en skriftlig redegørelse for de fire sager. I tre af sagerne skal oplysningerne behandles fortroligt, og det er derfor begrænset, hvad jeg kan sige om sagerne i dag.

Men jeg vil gerne gøre det helt klart; jeg har fortsat stor tillid til statsadvokaterne – det ændrer kritikken i forbindelse med de fire sager ikke på. Det vender jeg også tilbage til senere i min tale.

[Beløbsgrænser i actioncards i Østjyllands Politi]

Jeg vil nu bevæge mig videre til at besvare spørgsmål AZ, som handler om beløbsgrænser i actioncardet fra Østjyllands Politi, samt hvordan beløbsgrænser anvendes i hele landet.

Jeg kan henvise til min besvarelse af 18. august 2025 af spørgsmål nr. 1195 (Alm. del) og 18. september 2025 af spørgsmål nr. 1434 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, hvor Østjyllands Politi beskriver

oprindelsen og konteksten for de beløb, der står angivet i actioncardet. Desuden er der et fortroligt bilag til besvarelsen af spørgsmålet, som yderligere beskriver konteksten for beløbene.

I ”Fast track”-undersøgelsen har statsadvokaten i Viborg og Rigsadvokaten foretaget et legalitets- og kvalitetstjek af actioncardet. Resultatet af undersøgelsen er sendt til Folketingets Retsudvalg den 18. juni 2025 – bilag 255.

Det fremgår blandt andet heraf, at Rigsadvokaten ikke finder grundlag for at fastslå, at *”Actioncardet om slutning af økonomiske sager på ressourcer”* er i strid med de gældende retningslinjer i Rigsadvokatmeddelelsen om delegation. Rigsadvokaten peger dog på, at actioncardet kunne have været formuleret klarere. Østjyllands Politi har oplyst, at actioncardet ikke længere anvendes i kredsen.

Statsadvokaterne har desuden færdiggjort deres gennemgang af politikredsenes retningslinjer for henlæggelse og påtaleopgivelse af sager mv. Jeg har oversendt resultaterne til Folketingets Retsudvalg den 29. september 2025 – bilag 359. Det fremgår bl.a. af redegørelsen, at politikredsene i varierende omfang har angivet beløbsgrænser som et – blandt flere – parametre

for vurderingen af, om visse sagstyper kan henlægges efter retsplejeloven.

Statsadvokaterne beskriver i deres redegørelse, hvordan politiet og anklagemyndighedens beslutning om henlæggelse eller påtaleopgivelse af straffesager beror på en konkret vurdering af sagen og dermed et skøn. Skønnet er ikke til hinder for, at der opstilles og anvendes interne prioriteringer eller hovedregler, når blot der i den enkelte sag foretages en konkret vurdering i lyset af sagens samlede omstændigheder.

Det fremgår også af gennemgangen, at det er Rigsadvokatens vurdering, at værdien af sagens genstand ud fra en ressourcemæssig betragtning kan indgå som et parameter i vurderingen af sagen, men at det selvsagt forudsættes, at der altid foretages en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.

Rigsadvokaten finder derfor, at det er mest hensigtsmæssigt, at lokale retningslinjer ikke angiver og anvender terminologien beløbsgrænser, idet det fejlagtigt kan give det indtryk, at en sag kan henlægges alene under henvisning til beløbets størrelse.

Konklusion er klar; værdien af sagens genstand kan ud fra en ressourcemæssig betragtning indgå som et parameter i vurderingen af sagen, så længe der altid foretages en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.

[Opfølgning på undersøgelserne]

Dette leder mig til besvarelsen af spørgsmål AX, der omhandler, hvilke initiativer der iværksættes på baggrund af resultaterne af ”Fast track”-undersøgelsen i Østjyllands Politi og tilsynsundersøgelsens første fase.

Indledningsvis vil jeg blot opridse de mange undersøgelsesspor, der er iværksat det sidste halve år.

For det første er der iværksat en tilsynsundersøgelse, som gennemføres i to faser. Den første tilsynsundersøgelse, som er afsluttet, omhandler personfarlig kriminalitet. Den anden fase er påbegyndt og omhandler økonomisk kriminalitet. Her vil myndighederne gennemgå henlagte sager om økonomisk kriminalitet, ligesom der vil blive foretaget en analyse af sagsområdet.

For det andet har Rigsadvokaten – som jeg allerede har været inde på – foretaget en ”Fast track”-undersøgelse af konkrete dokumenter fra Østjyllands Politi.

For det tredje har statsadvokaterne gennemgået samtlige politikredsers retningslinjer for henlæggelse og påtaleopgivelser, og resultaterne er i denne uge oversendt til Folketinget.

For det fjerde er der nu også iværksat en spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne i Østjyllands Politi, der har arbejdet med henlæggelse af sager om økonomisk kriminalitet.

Og for det femte er Rigsrevisionen i gang med en undersøgelse af politiets henlæggelse af sager, som også vil kaste lys over politiets praksis på området.

Der bliver i samrådsspørgsmålet spurgt ind til, hvilke initiativer der iværksættes som opfølgning på første fase af tilsynsundersøgelsen.

Resultatet af første fase af tilsynsundersøgelsen om personfarlig kriminalitet blev sendt til Folketinget den 30. juni 2025 – bilag 273. Det fremgår af undersøgelsen, at der ikke er grundlag for at fastslå, at politikredsene bevidst og systematisk har undladt at foretage tilstrækkelig efterforskning, eller at sagerne er blevet henlagt eller sluttet på baggrund af usaglige hensyn.

Tilsynsundersøgelsen viser samtidig, at der er et forbedringspotentiale i forhold til registrering af undersøgelsessager. Lidt under halvdelen af de gennemgåede undersøgelsessager burde have været registreret som skarpe sager. Det har jeg naturligvis en forventning om, at der i videst muligt omfang rettes op på.

Rigsadvokaten har som opfølgning på resultaterne oplyst, at de politikredse, der har udfordringer med at registrere sagerne korrekt, vil iværksætte tiltag for at sikre korrekt brug af undersøgelsesnumre. Rigsadvokaten vil desuden foranledige, at der i 1. halvår af 2026 iværksættes et tematilsyn vedrørende korrekt registrering af skarpe sager og undersøgelsessager.

For så vidt angår resultatet af ”Fast track”-undersøgelsen, så har jeg allerede været inde på, hvad konklusionen er for actioncardet. Som nævnt anvender Østjyllands Politi ikke længere actioncardet, og Østjyllands Politi har justeret i deres vejledning om delegation af afgørelseskompetence.

For så vidt angår de to vejledninger – ”*Kontakt forurettede*” og ”*AUS mistænkte*” – som ligeledes var en del af ”Fast track”-undersøgelsen, blev der også rejst kritik fra Rigsadvokaten. Østjyllands Politi har i den forbindelse oplyst, at de to vejledninger kun har været i brug i en periode i efteråret 2024.

Østjyllands Politi har som opfølgning på undersøgelsen igangsat et arbejde med at sikre, at vejledninger udarbejdes, godkendes, placeres og vedligeholdes korrekt. Det mener jeg er helt på sin plads. Det skal naturligvis være sådan, at lokale retningslinjer er godkendt på det fornødne niveau, inden de tages i brug i sagsbehandlingen.

Jeg har desuden bedt Rigspolitiet om at sørge for, at Østjyllands Politi opfordrer borgerne til at tage kontakt, hvis de tidligere har forsøgt at komme med supplerende oplysninger til en sag i den periode, hvor det såkaldte ringepapir har været gældende.

Ud over den konkrete opfølgning har jeg naturligvis en forventning om, at Østjyllands Politi tager ved lære af hele forløbet.

Siden seneste samråd har statsadvokaterne desuden gennemgået politikredsenes retningslinjer om henlæggelse af sager. Gennemgangen er som nævnt sendt til Folketingets Retsudvalg den 29. september 2025.

Det fremgår blandt andet af Rigsadvokatens udtalelse, at statsadvokaternes gennemgang viser, at politikredsenes retningslinjer mv. generelt er inden for rammerne af gældende ret, men at der er fundet eksempler på retningslinjer, som ikke fuldt ud er i overensstemmelse med rammerne i retsplejeloven eller retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen.

Rigsadvokaten og Rigspolitiet vil som opfølgning på redegørelsen iværksætte fire konkrete tiltag.

For det første vil Rigsadvokaten og Rigspolitiet inden årets udgang foranledige, at der fastlægges fælles rammer for formatet for politiets og anklagemyndighedens lokale retningslinjer, godkendelsesniveau, samt at dokumenterne gøres tilgængelige ét sted i politikredsene.

For det andet vil Rigsadvokaten og Rigspolitiet sikre fælles kommunikation til politikredsene om de fælles rammer for de lokale retningslinjer.

For det tredje skal politidirektørerne sikre, at alle lokale identificerede retningslinjer vedrørende kriterier for henlæggelser mv. af straffesager inden udgangen af 1. kvartal 2026 er i overensstemmelse med de fælles rammer for lokale retningslinjer.

For det fjerde skal statsadvokaterne i deres tilsyn med straffesagsbehandlingen i politikredsene i 2026 have skærpet fokus på udstedelse af nye lokale retningslinjer for henlæggelse, påtaleopgivelse og delegation af afgørelseskompetencer.

Jeg finder det fornuftigt og tiltrængt, at der nu iværksættes et arbejde med at fastlægge fælles rammer for formatet for lokale retningslinjer, og som jeg også tidligere har givet udtryk for, skal det naturligvis være sådan, at også lokale retningslinjer mv. er godkendt på det fornødne niveau, inden de tages i brug i sagsbehandlingen.

[Mistillid til statsadvokaterne]

Det sidste spørgsmål jeg vil komme ind på i dag er spørgsmål AØ, der handler om, hvorvidt statsadvokaterne er rette myndighed til at håndtere Rigsadvokatens tilsynsundersøgelse om personfarlig kriminalitet.

Siden sidste samråd, hvor vi drøftede statsadvokaternes rolle som tilsynsmyndighed, har statsadvokaterne gennemført flere undersøgelsesspor.

Resultaterne af tilsynsundersøgelsen, resultaterne af ”Fast track”-undersøgelsen af dokumenter i Østjyllands Politi og resultaterne af statsadvokaternes gennemgang af politikredsens retningslinjer viser for mig, at statsadvokaterne har arbejdet grundigt og kritisk med undersøgelserne.

Det bekræfter mig i, at vi fortsat kan have både tillid til statsadvokaternes opgave som tilsynsmyndighed for anklagemyndigheden i politikredsene og konkret i forhold til tilsynsundersøgelsens anden fase.

[Afslutning]

Og det leder mig til at understrege, at der selvfølgelig skal være plads til, at det både politisk og i medierne

bliver diskuteret, om situationen i politiet og anklagemyndigheden er, som den skal være, eller om der bliver prioriteret for hårdt. Den diskussion er sund at have, og den er også vigtig at have med i de forhandlinger om en ny flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden, som vi forhandler i netop disse uger.

Men jeg vil gerne advare imod, at den diskussion udvikler sig til mistro og mistillid mod et system eller mod medarbejdere, der arbejder hos politiet eller anklagemyndigheden.

Når jeg rejser rundt i Danmark og møder ansatte i politiet og anklagemyndigheden, så bliver jeg mødt af fagligt kompetente og dedikerede medarbejdere, som går på arbejde hver eneste dag med det formål at gøre Danmark til et trygt og sikkert land.

Det er medarbejdere, der sidste år rejste sigtelser i 9.967 voldssager og 1.738 voldtægtssager. Og som samtidig rejste sigtelse i 43.903 sager om økonomisk kriminalitet.

Og jeg hører også fra de medarbejdere, at mængden af sager kræver svære prioriteringer i deres arbejde – det

skal vi lytte til og tage alvorligt. Det er vigtigt, at vi drøfter politiets prioriteringer, og om de svarer til samfundets forventninger og har den rigtige balance.

Og jeg tror også, at det er vigtigt, at vi i den helt legitime diskussion er realistiske. For vi kommer aldrig et sted hen, hvor politiet ikke skal prioritere. Sådan vil det være i et samfund, hvor der ikke er ubegrænsede ressourcer til rådighed. Det gælder for alle myndigheder.

Det må og skal være sådan, at politikredsene ser på de tilgængelige ressourcer og antallet af sager og derfra prioriterer, hvordan medarbejderne anvender deres tid – heriblandt hvor mange efterforskningsskridt, der kan anvendes på en given sag. Det er ikke noget, der hverken kan eller skal detailstyres fra Christiansborg.

Det, der derimod er vores opgave, det er at fastlægge de overordnede rammer for politiets og anklagemyndighedens arbejde. Og det er en opgave, som vi allerede er i gang med som led i de igangværende forhandlinger af en ny flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi.

Her har vi mulighed for at sætte os sammen og finde ud af, hvad vi ønsker for vores politi og anklagemyndighed, og her har vi mulighed for at komme med løsninger på de udfordringer, som myndighederne møder. Men også i forhandlingerne skal der prioriteres. Heller ikke der findes der uendelige ressourcer. Politiets opgaveportefølje bliver kun mere krævende – det vidner den seneste tids sikkerhedshændelser kun alt for tydeligt om. Det må alle ansvarlige partier være bevidste om.

Jeg ser frem til at fortsætte drøftelserne med jer på de kommende forhandlingsmøder om flerårsaftalen.

Tak for ordet.